

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na doma 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. Uredništvo in upravnništvo je na pristavi v K. Floriana v «Zvezdi». Izdajatelj in odgovorni urednik Lav. Mikuš. Rokopisi naj se pošljejo, če mogoče, že med tednom.

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vesto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošilja naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvo pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Nemške naselbine na Gorenjskem.

1.*)

Šiška.

Kje se začneja nemška nevarnost na Gorenjskem? Faktično že v Ljubljani, prav resno pa pred pragom slovenske prestolnice, v Šiški. V Spodnji Šiški so našli l. 1900 že 638 Nemcev. Število Nemcev se neprestano množi, ne sicer potoma odpadaštva, temveč potoma priseljevanja. Med domačini so prav redke kukavice, ki bi se priznali za nemški občevalni jezik, nasprotno: narodna zavednost in organizacija naraščati. Vendar ima šulferajnska šola slab vpliv. Razen državne železnice pripomore k številu in moči nemštvu največ pivovarna, ki je po razkritem grešenju sramežljivo odložila deklarično ime, da more pod novim imenom «Union» dalje grešiti. S pomočjo te pivovarne je baje prišel nemški «Schulverein» do ugodnega stavbača, kjer zgradi štirirazredno posmemčevalno šolo. Šola se je vtihotapila pod imenom «Dobra gospodinja», otroški vrtec pa pod imenom «Angel Varuh», kar je še nedavno proglašal «Slovenec» za dobrodelno napravo. Sedaj že zida «Schulverein» štirirazrednico. Nemsko šolo obiskuje 142 otrok, med temi skoraj dve tretjini slovenskih.

Domžale.

Prihodnja točka proti severovzhodu so Domžale, ki imajo približno 200 nemških priseljencev (Tirolcev), ki se neprestano množe. L. 1890 je bilo v občini 155, l. 1900 pa 182, a danes jih je najmanj 200. V desetih letih so Nemci napredovali, za 27 duš, k sreči so pa tudi Slovenci napredovali, in sicer za 197 duš. Občinski zastop je sicer v

*) Gospod Ante Beg je spisal prelepo knjižico: «Slovensko-nemška meja na Kočevskem», kateri je dodal tudi nekaj podatkov o nemških naselbinah na Gorenjskem. Knjižico naj si nabavi vsak zavedni Slovenec.

slovenskih rokah, a se pri občini zgodi vse, kakor zahteva nemška manjšina, ker je župan naroden mlačnež in slep orodje v rokah priseljencev. Znak slovenske sužnosti: 200 priseljencev zapoveduje 1800 domačinom. Nemci imajo dvorazredno šulferajnsko šolo, ki jo obiskuje kakih 60 otrok, podružnici «Schulvereina» in «Südmarke» ter nastopajo zelo oblastno in izživajoče. Vasovat hodijo z revolverji ter dobi slovenski tekmeč kroglo v trebuh. Precej se mešajo potem ženitev, seveda so otroci takih zakonov pristni Tirolci. — Tudi Slovenci so na strži ter lepo organizirani. Imajo tolovadni društvi «Sokol» v lastnem domu in «Orel», godbeni, veteransko, ognjegasno društvo, posejilnico, podružnico C. M. Dr. in kmetijske dr. Slamnikarske tovarne so večinoma v nemških rokah, Slovenci imajo le nekaj manjših tovarn. Slovenski delavci v nemških tovarnah so s sramotno nizkimi plačami dočim dobivajo nemški delavci do 6 K na dan. Za Tirolce je tudi v cerkvenem oziru skrbjeno, ker imajo vsake kvatre nemško pridigo, dočim dokaj močnejša slovenska manjšina v Kočevju ne sliši celo leto v cerkvi slovenske besede. Mra pač biti tudi glade večnega zveličanja razlika med domačini in privandraci v naši slovenski Kranjski.

Deželni zbor kranjski.

Seja dne 18. februarja 1911 ob 9. uri depoldne.

Dalje.

Poslanec Triller kot kontra-govornik: Preden preidem in medias res, izrekam čestitko večini na priznanju deželne vlade, ki je izrazila svoje pomislike, češ, da bi se to posojilo izrabljalo kot glavnično rezervo brez potrebne specialne kontrebe. To je hudo očitje. Narodno-napredna stranka ni načelna nasprotnica melioriz. pos. Iz referentovega poročila je razvidno, da je podal dež. vladi v zakonskem načrtu obširna pojasnila. Čudno je, da teh pojasnil ni dal deželni odbor zbornici, kar bi bilo v prvi vrsti potrebno. Proti takemu bagatel-

liziranju dež. zbora s strani dež. odbora protestiram v imeu svoje stranke z vso odločnostjo. Dež. odbor je silno ponosen na interministerialno konferenco dne 5. januarja 1911, pri kateri so intervenirali za deželo pl. Sutlje, dr. Lampe in zav. natej Zamida. Stvarno upravičeno in umestno bi bilo, da bi bila na tej konferenci tudi manjšina. Toda večina to ni smatrala za potrebno, hotela je vse urediti «in camera caritatis». (Posl. Jarc: Sej imate svojega zastopnika v dež. odboru. Dr. Tavčar lahko kontrolira.) Na dr. Tavčarja se vi v dež. odboru niti ne ozirate. (Jarc dela neke opazke.) Meni se zdi, da je kolega Jarc izredno nervozen. Morda zaradi tega, ker je letos izredno zgodaj nastopila doba — Mandeljevega cvetja. (Smeh med naprednimi poslanci. Jarc utihne mahoma, klerkači molče kakor nemi.) Na to je govornik kritiziral z besko «Union» sklenjeno pogodbo glede deželnega posojila. Naglašal je, da ta pogodba ni tako ugodna, kakor to izkušnja naslikati dež. odbor. Konjko kopito se vidi v tej pogodbi v 2. točki, kjer se določa, da se ima 10 milijonov deželno posojilo konvertirati šele l. 1929. S tem namreč, da se konvertacija izvrši šele l. 1929, bo dežela silno oškodovana, reče se lahko za 450 000 kron. Končno je govornik izjavil, da bodo poslanci narodno-napredne stranke glasovali za zakon samo, ako se zajamči, da se bodo primeru vsote iz posojila porabile tudi za kanalizacijska dela v Ljubljani in drugih mestih. Stavil je tole resolucijo: Visoki deželni zbor skleni: Priznavajoč načelno obvezo dežele do primerne prispevka mestni občini ljubljanski za zgradbo kanalov-zbiralnikov ob regulaciji Ljubljani, naroča deželni zbor deželnemu odboru, da predloži že pričetkom prihodnjega zasedanja zakonski načrt, s katerim naj se dovoli ljubljanski mestni občini v označeno vsoto 30% prispevek iz deželnega melioracijskega zaklada. (Ploskanje med narodno-naprednimi poslanci.)

Na to govori idrijski poslanec Engelbert Gangl. Ze v VII. seji dež. zbora dne 15. januarja 1909 sem imel priliko povdarjati, da ima poslanec mesta Idrije v tej zbornici najhvaležnejše stališče, ker se ne more noben poslanec ponasati s tem, da zastopa volilni okraj, ki donša deželi leto za letom toliko in toliko dohodkov, ki pa obratno od dežele ne prejema nič podpore. — To razmerje se do danes ni nič izpremenilo, kar se dežele tiči. Ta

PODLISTEK.

Damjan:

Pravica.

V jutru, ko se je pričelo daniti, se je zasvetilo na slemenu Lužarjevega bleva. Takoj je bilo vse v ognju, kajti vode je manjkalo, niti za kuhanje je ni vedno zadostovalo. Ljudje s celega Vrnsnika so se zbrali pred Lužarjevim blevom, ali pomagati ni mogel nihče. V par urah je bil Lužarjev Tone ob pol premoženja, katere je pristradal njegov oče v štiridesetih letih. Pred tednom je bilo natančno pol leta, kar mu je prepustil oče svoje imetje, rekoč: «Šile ti menda ne bo! Ne bo se ti treba klatiti po svetu kakor deseti brat. Svetlo prijazno solnce ti bo sijalo nad življenjem, samo če boš sam hotel. Mirno in trezno moraš delati, nikjer se ne smeš prenatgiti in morda se še dobro oženš!»

Kadar se je spomnil očetovih besed, mu je bilo lahko pri srcu. Vedel je, kako hodijo drugi po tujih krajih, po nerodnih potih, spe po tujih posteljah, zakopani v uboštvo in žalost. On pa je dobil krasen dom, da mu ga ni enakega na Vrnsniku.

Danes pa so ga sklicali že navsezgodaj; govorili in kričali so čudno, nepejnaljive besede. Lužar ni vedel, ali je resnica ali laž. Hkratu se

je prestrašil. Morda pa je resnica, da gori njegov hlev. Vsedel se je v seno in pretvarjal obraz v čudne gube, nič mu ni bilo dovolji, da so ga zbudili. Ali ljudje ne mehajo kričati. Tone vzdigne glavo, upre oči v streho in vidi, kako se evija plamen okoli slame. Takoj plane kvisku in skoči vun med množico. Vaški župnik, ki je bil tudi prišel s sosedi k nesreči, skoči k Tenetu in ga prime za roko. Tone pa ga preplašen debelo pogleda.

«Ne strahi se, Tone!» mu reče narahlo župnik. «Ne bodi žalosten, vse se bo napravilo, da si opomoreš. Včasih se človeku slabo godi, vdrugič pride zopet boljše. Človek ne sme obupati. Korajžnim ljudem se siplje denar v roke, mevža pa ne pride nikamor. Težko bo seveda, obrniti se boš moral k ljudem in presiti, ni drugače!»

Tonetu je bilo nekaj časa, kakor bi ga bil bežal po licih, tako blagodejno so vplivale nanj župnikove besede. Neka mehkoča ga je objela, toda ko mu je rekel župnik, da bo moral beračiti, so se mu začele dvigati iz njegovega obraza težke sence, kakor kamen težke misli, velike temne oči pa so se vsesale v župnikov obraz kakor bi bile prikovane. Tone ga je poslušal zmerom bolj začuden, da mu je bilo nazadnje že zoprnno. Obrnil se je od njega, v oči mu je prišla solza, glavo je sklonil in se naslenil na najbližje jaboiko. Svoj čas je sanjal morda lepe sanje o svetli in jasni pri-

hodnosti, o lepi beli cesti, katero nameri morda v poznejših letih; vse pojde lepo in gladko, cele življenje; mladost izkoplje iz blata, njegovemu življenju pa zavijejo lepi dnevi. Toplo solnce mu bo ogrevalo dušo, da bo vedno zadovoljen. — Ali vse sanje so bile samo slepilo, samo varanje, vsa sreča mu je padla v blato in se poizgubila za vedno.

«Nihče mi ne obljubi boljšega, nego beraško palico. O, kakšni obrasi hodijo tam okoli! Kako stiskajo ustnice, da bi jih ne spoznal, da se smejo! Ej, oni tam, ona sleva me je klicala še včeraj, naj trčiva s kozarcem, danes pa se reži, ko vidi, da mi gre kruh v zrak. Proč grem od tukaj, da jih ne vidim! Kdor čuti z menoj — bog naj mu je milosten, proč grem, vse naj zgori!»

Skrbi so ga dušile, grenke skrbi so ga podile po cesti, po klancu, kakor burja, nsprenehoma naprej, bogvekam... Vzdignil bi pest in vdaril naenkrat po vseh, da bi se jim zdrobite glave, vsem, ki se mu reže... Sam se je čutil zaničevanja vrednega. Ljudje so hiteli mimo njega, ga pozdravljali in ga vpratevali, kam beži; Tone pa ni vinil besede, okrenil se je vedno in šel dalje. Zopet pa se je čutil močnega in neustranskega, ker je vedel, da je bil zmirom pošten, da ni hotel nikomur krivice, drugi bi mu je pa radi sipali z merniki... Z upognjenim hrbtom in z žalostno

ne prispeva za Idrjo čisto nič, a dež. doklada, ki jo plačuje mesto deželni, raste od leta do leta. Take je plačala Idrja l. 1909 dež. doklad okrog 40.000 K. l. 1910 pa od direktnega davka v znesku 147.737 K deželne doklade 59.094 K, potem deželne naklade na državno upravnino okrog 15.000 K, torej je l. 1910 prispevalo mesto Idrja deželni blagajnici okrog 75.000 K. — To je naravnost ogromna vsota, in že ta utemeljuje zahtevo, da se dež. odbor v prvi vrsti ozira na potrebe mesta Idrje. Pa še drugi vzroki so, ki govorijo za podporo od strani dežele. V dež. zboru je bil v zadnjem zasedanju sprejet moj nujni predlog, da da dež. odbor po svojem strokovnjaku izdelati regulacijski načrt mesta Idrje. A tega soglasno sprejetega predloga dež. odbor ni izvršil. Po povodnih oškodovancah ni dala dežela nobene podpore. Za ljudsko šolo ne plačuje dežela nič, ker jo vzdržuje erar. Za ceste ne daje nič, ker ni v okraju nobene deželne ceste, ampak so vse državne, okrajne ali občinske. Torej nima dežela glede Idrje nobenih izdatkov, ampak samo dobiček. Idrja pa bo tudi udeležena in prizadeta, ko bo treba vračati 10-milijonsko posojilo. Poročevalec je poudarjal, da bo dež. odbor ravnal popolnoma objektivno, ko bo delil podpore iz tega posojila. — Vse to so razlogi, ki opravičujejo moje s števili in dejstvi utemeljene zahteve, da se ozira najprej na najnujnejše potrebe mesta Idrje, ki jih označuje po vrsti: regulacija potoka Nikave, za katero je že izdelan regul. načrt, regulacija in kanalizacija mesta. Te zahteve nujno zagovarjajo zdravstvene in socialne razmere Idrje. Pričakujem, da v tem primeru ne bodo odločevali ni strankarski, ni nikaki drugi — razen stvarni razlogi. Deželni zbor in odbor naj vodi objektivnost in pravičnost, zato mu bo lahko sprejeti in izvesti moj predlog, ki se glasi: Deželni zbor skleni: Deželnemu odboru se naroča, da se pri uporabi 10-milijonskega melioračnega posojila ozira na potrebe mesta Idrje, v prvi vrsti na regulacijo potoka Nikave ter na regulacijo in kanalizacijo mesta samega. (Napredni poslanci ploskajo.) Poslanec dr. Lampe je reagiral na izvajanja dr. Trillerja in Gangla ter zatrjeval, da bo imela Ljubljana od deželnega posojila posredno tudi velike koristi, četudi se zanjo iz deželnega posojila ne bo ničesar porabilo. Proti temu nazoru so burno ugovarjali napredni poslanci. Dalje prih.

Poučni listek.

O sestavi računskih zaključkov.

Dalje.

Računski zaključek

Strojne zadruga v Zgornjem Brniku, Gorenjsko
registrovana zadruga z omejeno zavezo

za

II. upravno leto 1910.

Poročilo.

V začetku leta 1910 z nepopolnoma pla-
je bilo članov . . . 31 čanih deleži po K 99
V upravnem letu je kateri so vplačali na
pristopilo članov . . . 35 račun deležev . K 854
Koncem leta 1910 je z na račun plačanimi
članov 66 deleži po . . . K 953
V l. 1910 sta odpovedala članstvo dva zadržnika.

Lagubanim obrazom je prišel slednjič k Česnikarju, da se je napil zganja. Skrbi so ga polagoma zapuščale, obhajala ga je polagoma mehko in mu zalila dušo s sentimentalnostjo. Uničil je s sanjami svojo preteklost ter se vrnil nazaj pred pogorišče. Milo in težko mu je prišlo, ko se je spomnil na svoje Cenke, na svojo sloko devojko na Poklonu. Vesela je prišla vedne na njegov dom, s smešljajem na ustnih se je od njega poslovila. Sedaj pa se morda vse obrne: z zaničevalnim pogledom ga mogoče pogleda, kadar ga sreča, niti govoriti ne bo hotela z njim. Včasih sta se izprehajala po klancu; koliko je bilo tako lepih večerov, sedaj se nič več ne vrnejo. . .

Tako se je bil zamislil Lužarjev Tone. Kakor okamenel je stal pred razsutim hlevom. S sključnim telesom, z rokami v žepu je razmišljal zopet o bodočnosti, ki je bila tako negotova kakor smrt.

Težko se je zdelo Lužarjevemu Tonetu napraviti se v mladih letih na pot, po kateri se ni nikdar šel. V poslednjem trenutku svojega življenja, in človek mora nameriti trnjevo cesto kakor največji grešnik, kakor izgnanec. . . Z grozo in bojaznijo je mislil na negotovo bodočnost, ki je bila strašna in nejasna; padel bi pred vse ljudi na kolena in jih prosil milosti. Ali že naprej je videl, kako so za njim ljudje rezali in pljuvali; nekateri so se veselili, da je izgubil vse premoženje, kažoč za njim s pretom, šes, dolgo si grabil, a nazadnje si vendar ob vse. Dalje prih.

Denarni promet.

Prejemki K 3627-12
Izdatki 3066-74
torej promet 6693 86

V smislu zakona v svrhu revizije je zadruga
podvržena

NB. Delež pri zadrugi znaša 10 K, kateri se vplača popolnoma v teku 5 let po vstopu. Dovoljeno je imeti posameznikom več deležev.

Prejemki		Denarni promet		Izdatki			
	Predmet	K	v		Predmet	K	v
1	Gotovina 1. l. 1910	152	94	1	Gotovina 31. XII. 1910	560	48
2	Vpisnina	70		2	Za bencin in olje	239	60
3	Deleži	854		3	Dolg na stojih in ben- cinu leta 1909	526	60
4	Zasluge z delom	795	40	4	Tekoči račun s posojil- nico, vrnjeno	1348	54
5	Tekoči račun s posojil- nico, prejeli K 1216-62			5	Obresti tek. rač. posojiln. Vrneni dolg raznim	143	70
6	Kapitalizirane obresti	1360	32	6	Obresti dolga raznim	433	40
7	Darilo posojilnice	200		7	Za inventar in blago	41	80
	Razni dohodki	194	46	8	Upravnih stroški	116	08
				9	Popravila, razno	198	92
				10	Davek, neposr. pristojb. 11	—	20
						3627	12

Inetje		Bilanca		Dolgov	
Predmet	K	v	Predmet	K	v
1 Gotovina 31. XII. 1910 .	560	48	1 Deleži	953	
2 Vre dnost bencina, olja .	64	80	2 Tekoči račun s posojil-		
3 Terjatve za neplačano			nico	2405	11
delo	77	60	3 Dolg raznim	946	60
Deleži pri zvezi in po-			4 Rezervni sklad . . .	291	31
sojilnici	12		5 Čisti dobiček	244	41
Inventar po 10% odpis	4125	55			
	4840	43		4840	43

Izuba	Račun izgube in dobička				Dobitek	
	Predmet	K	v	Predmet	K	
1	Bencin, olje	239	60	1	Vpisnina	70
2	Vrednost bencina, olja v letu 1909	57	44	2	Zaslugek z delom . .	795
3	Plačane obresti: Posojilnici K 143-70			3	Vrednost bencina, olja .	64
4	raznim . . . 41-80	185	50	4	Terjatve za neplač. delo	77
5	Popravila, razno . . .	17	80	5	Darilo posojilnice . .	200
6	Upravnih stroški . . .	198	92	6	Razni dohodki . . .	194
7	10% odpis strojev in inventarja	458	39			
8	Davki	244	51			
	Čisti dobiček	1402	26			1402

Zgornji Brnik, dne 31. decembra 1910.

Lastnoročni podpis načelnstva.

Lastnoročni podpis nadzorstva. Dalje prih.

Umetnost in književnost

Knjige Matice Slovenske.

Ustava in uprava ilirskih dežel. (1809—1813.) Prispevki k nanku o recepciji javnega prava prvega francoskega cesarstva. Spisal dr. Begumil

Vošnjak. V Ljubljani 1910. Str. 283. — Ta zanimiva knjiga je izšla kot 12. zvezek »Zbornika« Matice Slovenske in ima tole vsebino: Predgovor. Prvi del: Zgodovinski, filozofski in državnopravni temelji Napoleonovega ustavnega upravnega in sistema. I. Stari red. II. Filozofski temelji. III. Zakonodajna načela revolucije. IV. Ustavna načela konzulata. V. Ustavna in upravna načela cesarstva. VI. Recepcija francoskih ustavnih in upravnih načel. Drugi del: Ustava in uprava Ilirije. I. Ustanovitve in razpad ilirske upravne skupine. II. Ozemlje in prebivalstvo. — Notranji red. III. Organizacija notranje uprave. IV. Krajevna uprava. V. Pravo-sodstvo. — Državna samoobrana. VI. Vojaštvo. — Pospeševanje javne blaginje. VII. Finančna uprava. VIII. Gospodarska politika. — Prosveta in verstvo. IX. Šolstvo. X. Cerkev. — Zaključek. — Knjigo je objavila Slovenska Matica v spomin stoletnice francoske okupacije. Slovenske čitatelje bo zlasti zanimal drugi del knjige, kjer razpravlja pisatelj o ustavi in upravi Ilirije. Še bolj bi bilo, ako bi bil pisatelj okrajšal poglavje o upravi in ustavi Ilirije in nam podal celotno kulturno sliko francoske okupacije. Njegovo delo bi bilo s tem mnogo pridobilo na svojem pomenu, pridobilo na številu čitateljev.

Ante Beg: Slovenske-nemška meja na Kečevskem. Z zemljevidom. Cena 80 h, s poštnino 85. Bresurico toplo priporočamo. Več v današnjem članku. Dobiva se pri L. Schwentnerju v Ljubljani.

Zemljevid važnejših rudniških najdišč na Kranjskem in v sosednjih pokrajinah. Iz dr. VI. Herletove knjige »Kemija in mineralogija«. Cena 36 vin. Prodaja društvo slov. prof. v Ljubljani.

Odborova seja »Matice Slovenske« dne 22. febr. 1911. — Predsednik poroča, da po zadnjem dopisu c. in kr. vojaško gaogr. zavoda na Dunaju dobimo korektura zemljevida slov. ozemlja meseca marca. Radi Jugoslovanske Enciklopedije je predsednik stopil v tesnejšo zvezo s slavnimi »Pravnikom«. — V smislu § 3. društvenih pravil črta odbor iz števila članov tista bivša člana, ki za l. 1910. niso poslali članarine in tudi za l. 1911. se niso plačali; za člane se torej smatrajo tisti, ki so plačali za l. 1910. ali že za l. 1911. — Določa se kraj in dnevni red glavne skupščine dne 5. marca. Za l. 1910. je plačalo 3840 društvenikov. Nova poverjenistva so v Ljubnem, v St. Petru na Krasu, v Podsentjuriju, v St. Iju pod Turjakom, v Žužemperku, v Celovcu, Črnomlju, Ormožu in v Celju, II.) Mnogi prijatelji in ustanovniki zaostajajo s svojimi obvezami. — Predsednik poroča o knjižnih programih »Matice Hrv.«, »Matice Srbske« v Novem Sadu in v Dubrovniku, Srbske Koj. Zadruga v Beogradu. Na podlagi ocene se sprejme spis »Kolera na Kranjskem«; spis »Bela Krajina« se v smislu štirih ocen vrne pisatelju. Določa se natančnejši knjižni program za l. 1911; v Zborniku izide med drugim »Bibliografija« dr. J. Šebingerja. Štekljevih Nar. pesmi izide obsežnejši zvezek. Skupno z »Matico Hrv.« izda »Matica Slov.« Simunovičev socialno-psihološki roman »Tudjinac«. Prevod Máchovega »Maja« je treba v primernem oziru dovršiti. Izdajanje primernega spisa Tolstega se še ne da definitivno določiti. Vnanja oprema beletrističnih knjig se nekoliko izpremeni.

Gospodarski del.

Tedenski sejem v Kranju dne 13. febr. 1911. Cena od kilograma žive teže: 96—98 vinarjev za pitane vole domače, 90—94 vinarjev za domače srednje pitane vole, 82—86 vinarjev za nepitane domače vole, 00—00 vinarjev za bosansko goved, 1 K do 1 K 16 vin. za teleta in 0 K do 0 K 00 vin. za prešiče za rejo, 1 K do 1 K 18 vin. prašiče za mesarja. — Pšenica K 11-50 proso, K 7-50, rž K 8-50, oves K 9—, ajda K 8-50, repno seme K —, detelno seme 68 K do 70 K, fižol, ribničan K —, mandalon K —, koks K —, krompir K 4— za 50 kg.

Mešna hranilnica v Kranju. V mesecu februarju 1911 je 366 strank vložilo 124.585 K 15 vin. 261 strank je dvignilo 83.539 K 14 vin. 13 strankam se je izplačalo posojil 22.300 K. Stanje hran. vlog 4.738.061 K 60 vin. Stanje hipot. posojil 3.003.846 K 24 vin. Stanje občinskih posojil 468.779 K 15 v. Denarni promet 383.081 K 54 v.

Mešna hranilnica v Radovljici. V mesecu februarju 1911 je 236 strank vložilo 131.160 K 42 vin., 213 strank vzdignilo 110.659 K 71 vin. 32 strankam se je izplačalo posojil 76.010 K — vin. Denarni promet 597.397 K 74 vin.

Mešna hranilnica v Kamniku. V mesecu februarju 1911 je 172 strank vložilo 47.816 K 77 vin. 151 strank vzdignilo 49.713 K 31 vin. 7 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 14.500 K. Stanje hranilnih vlog 2.018.913 K 61 v. Stanje hipoteknih posojil 1.571.155 K 72 vin. Denarni promet 187.802 K 23 vin.

DOPISI.

Iz selške doline.

Klerikalce zelo bode v oči novoustanovljena sodarska zadruga v Železnikih. Raznim zadiračem po »Domoljubu« in drugod, naj bo ta le kratek odgovor:

Napredni možje so ustanovili to zadrugo, da pripravijo železnikarjem dobrega in trajnega zasluga. Oni so napravili denarno podporilo, prevzeli jamstvo in so pripravili tudi potrebni les oddajati. Sedaj je pa na delavcih, da se oprimejo lepe prilike. Mnogo je bilo že kričanja: Dela nam dajte! Kruha nam dajte! Zdaj je oboje na razpolago. Če se pa delavci, nahujskani pa klerikalci, ne bi hoteli te naprave posluževati, naj se potem ne pritožujejo. Če hodijo raje v Zadnjo Soro kamenje tolči, kot pod streho delati, jim ni pomagati. Kaj pa vam je Marčič napravil, kdaj je kaj žrtvoval iz svojega žepa razen kakga kozarca vina, kdaj je on jamčil s svojim premoženjem, kot naprednjaki pri zadrugi? Zadruga se tudi ni osnovala kot konkurenca sodarski zadrugi na Češnjici, ker ima čisto drugi namen. Češniška zadruga je organizirala že obstoječe sodarje, železniška pa hoče sodarsko obrt šele spraviti v železnike in je zato na svoje stroške najela izkušenega sodarja, da uči one, ki se hočejo te obrti oprijeti. Zato tudi ne morejo biti sodarji v odboru, ker jih ni bilo, in se morajo še le vzgojiti.

Torej, kdor ima pamet, naj razume in uva-
žuje!

Kuharski tečaj v Selcih je končan in razde-
lile so se nagrade. Seveda pri tem ni bil pozabljen
ubogi Rožnik, ki je tudi dobil sto kron nagrade,
ker je imel predavanje o svinjereji. Da, da, du-
hovnom ne falj; naj bo smrt ali krst, poroka ali
kuharski tečaj, vedno pade kaj v žep.

Radovljanske novice.

Osebnosti. Predstojniku c. kr. okraj.
sodišča g. I. Regallyju je pravosodni minister
podaljšal dopust za 4 mesece, da dovrši prestavo
držav. zakonika. — G. Fr. Sajovec, sodni kancelist,
je imenovan oficijalom. Čestitamo! — Izpraznjeno
mesto c. kr. okraj. živinozdravnika je dobil g. Fr.
Rihar, dosedaj v Ljubljani. — C. kr. okraj. stra-
žmojster g. I. Jurca odide v Postojno.

Občinska seja mestnega zastopa se je
vrnila dne 27. pret. meseca ob 6. uri zvečer pod
predsedstvom mestnega župana dr. J. Vilfana, ki
je po pozdravu došlih občinskih odbornikov ime-
noval overovateljem zapisnika obč. odbornika Jos.
Pavlina in Iv. Sga. — Po prečitaniu zadnjega
zapisnika se preide na drugo točko dnevnega reda:
odobrenje računskega zaključka za l. 1910. V ta
namen se voli odsek treh pregledovalcev, ki naj
poročajo o tej točki pri prihodnji obč. seji, in sicer
se volijo soglasno odborniki: Jos. Pavlin, V. Resman
in T. Susteršič. — Ko se pretresejo vestransko še
nekateri notranje občinske zadeve, zaključí župan
sejo z opazko, da se vrši prihodnja seja v najkraj-
šem času.

Nekaj novic smo morali, ker je prišlo pre-
pozno, izpustiti za prihodnje.

Is Begunj. Naše gasilno društvo je vprizvilo
dne 19. m. m. v svojem lastnem gasilnem domu
znano narodno igr. „Reveček Andrejček“. Obupa-
vali smo skoraj, da bi se mogla ta igra vprizviti
na tako majhnem odru. Teda gasilno društvo se
ni vstrašilo stroškov. Poskrbelo je za povečanje
odra in za napravo potrebnih kalin. Po zaslugenju
marljivega in vestransko za društvo vneta g.
nadučitelja in njegove dražestne gospe soproge
se je predstava v vsakem oziru popolnoma posre-
dila. Igralo se je jako poveljno in tudi pevski zbor
je bil zadovoljiv. Vse večje vloge so bile v zelo
spretnih rokah. Edina napaka je bila ta, da so
nekateri igralci mestoma govorili pretiho. Gasil-
nemu druству samo čestitamo na tej privedbi in
želimo, da nas še večkrat na enak način razveseli.

Is Železnikov. Pogovor obrtnika in prijatelja,
ko je prišel na obisk. No, dragi Ivan, ravno sem
zvedel, da tukaj klerikalna stranka sijajno na-
preduje! Ivan začuden gleda in vpraša: Ja, kako
pa misliš to, Francelj? V kakšnem oziru? Kako se
pravi klerikalno napredovati, bodeš vendar vedel,
ko imaš precej petkov. Francelj smehlja pravi
Ivanu, naj on raztolmači. Toraj dobro! To ti je
gotovo znano, dragi prijatelj, da klerikalci ni
štet v greh, če bi naredil ne vem kaj in tako
je tudi misli! Strajnarjev Janez, ko je za sodčke
rabil „krajce“. Toda usoda je hotela, da ga je
videlo oko pravice in ga naznanilo orožnikom.
Preiskava je dognala, da je Strajnarjev Janez
kriv in zato je bil obsojen na več dni zopora in
plačilo stroškov. A tako! Ali to pa ni napredek
za klerikalce! Zakaj ne, ali ni zdaj, v pol leta,
to že šestl slučaj, ko so klerikalci kaznovani.
Zdaj te pa že razumem, Ivan, čeprav si šel na
Bohinj v Kranj. Ali morebiti Ti zdaj misliš, da
je to že zadnji slučaj?

Sokolska maskarada v Kranju.

Mnogo šepetanja in pomenkovanja je bilo v
Kranju pretečen predpust. Varok temu je bil srečo
izbran naslov sokolske maskarade: V deželi pravljic.
Kdo si pač ne poželi iz vsakdanjega resnega
življenja vsaj za trenutek v oni bajni svet, kjer je
pozabljeno trpljenje, kjer vlada le radost in sreča.
Dežela je to, kjer solnce nikdar ne zaide, ki ne
pozna pomanjkanja in je oblagodarjena z vsem,
kar si človeško srce le poželeti more. V njej se

družijo brez razlike vsi stanovi, sprijaznijo se naj-
krutejši sovražniki, v njej se lahko zabava vsakdo
prost spon stroge etikete, kakor mu je drago.

Mnogobrojne občinstvo je že pred prihodom
mask napolnilo prostorno dvorano, ki je bila po
zaslugi neumornih sester Sokolic zelo okusno okra-
šena. V ozidju dvorane pa se je izgubljala ne-
skončna pot k solcu, ki se tudi ni moglo nagle-
dati veselega vršenja. Prvi stopijo poslanci kralja
Matjaža elegantni krokarji z ljubkimi druticami,
po številu osem. Bila je to gotovo ena najfinjših
skupin. Zaman sta iskala stare vasče Janke
in Metka, katerima je dežela pravljic tako-
rekoč druga domovina. Prijateljstvo sta se izpre-
hajala za njima volk in boječa Rdeča-kapica.
Celo med tema je ponehalo za ta veser vse so-
vrstvo. Kar naenkrat nam zadoni na uho čulina
godba; posetili so nas tudi svetovno znani bre-
merski muzikanti. Pes, maček in petelin v naj-
lepsi slogi; ni li to čudno? Za njimi pa je capljaj
muzikalčni osel. — Dvorana zatemni. Na odru
okoli godbe se vnamejo čarobne lučice.

Skrivnostna tišina nastane in vse napeto pri-
čakuje, kaj bo. Resnih, izmučenih obrazov priko-
raka osem pravcati palčkov med iznenađeno
družbo. Vžgane svetilnice in težke rovače so nam
priča, da so naravnost od trudapolnega dela pršli
iskat razvedrila v čarobno deželo. Ta najorginal-
nejša skupina se je prijubila vsej družbi. In kako
so se po polnoči oživali ti razposajenčki! Prav
prijetno je bilo v njihovi sredi. — Osamljena
vstopi otožna Pepelka. Zamisljena hodi po dvorani;
a glej naenkrat stopi k nji krasen princ, ponudi
ji svojo roko in mahoma se prelevi prej zaniče-
vana Pepelka v lepo princeso. Nji so sledile ostale
kraljice pravljicne dežele v spremstvu svojih prin-
cev. Kraljevski sijaj je obdajal njihovo družbo.
Bila sta Snegulčica in Trnjulčica, ki sta se pre-
budili iz skrivnostnega srca in pršli med pestro
družbo svojih podanikov uživat čar pustne noči.
Z njimi se je družila bajna kraljica vodnih vil, ki
si je tudi med posvetnimi velikaši poiskala svojega
druga. Prav razposajena sta se izprehajala med
muziko dva potuhnjena mačka s svoje tovarišico,
nežna mačica, za katero sta se večkrat stopla med
seboj in s svojimi živalskimi bratci. Poseben eden
njih je poredno in drzno poskakoval med veselimi
pari. Prišel je menda prav s cesarskega Dunaja.
— Tudi dva resna Rimljana je zvalila radoved-
nost na maskarado. Prav srčkani so bili trije
harlekini. Zastoj je lokal pevalni mož svojo
Ursko; pripeljal je s seboj celo nazadnjaškega raka.
Med drugimi maskami, katerih smo našli skupno
61, je bilo opaziti še: Rdeča kapica, pirtka, bel
medved in dr.

Ta hrup je prebudil celo kralje Matjaža, ki
se je menda sedaj nasmil pod Smarjetno goro, na
oni strani proti Kucni. Prišel je ob zvekih godbe
z lepo Alencico pogledat, če je že prišel zanj čas
probujenja. Depadlo mu je tako, da se je tudi on
nastanil za celo noč v čarobnem kraljestvu.

Ob sviranju slayne godbe goriskega pehotnega
polka št. 47., ki ni stediš z izbranimi komadi, so
se zavrteli radostno mladi pari. Pri četvorkah smo
našli po 60 parov, pri besedah pa sedem karejev.
Da je g. Fran. Crnobath ml. z njemu prirojen
spretnostjo in okusom vodil vse ples, se mi sdi
skoro nepotrebno omenjati.

Samo ene napake je imela pravljicna dežela,
namreč da je človek lažen in težen. No, pomoč ni
bila daleč. Stopiti je bilo treba le k okusno aran-
žiranemu paviljonu, kjer se je človek lahko navtil
vseh dobrot in sladkosti. Vino pa je teklo kar iz
zakletega gradu. Velika je bila pokrivalnost vrlih
sester Sokolic, ki so vstrajale celo noč in se potru-
dile, ugoditi vsem razkošnim željam epikurejskega
občinstva.

Rajali smo do ranega jutra. Le prehitro je
prišla ura slovesa. Kakor prelesten sen se je raz-
blinil opojen čar pravljicne noči v krute, realno,
vsakdanje življenje. Težko, a lepih upominov smo
ostavljali deželo, v katero se ne povrnemo nikdar
več. Splošno mnenje je bilo, da je bila to najlepša
maskarada, kar jih je prirediti Sokol. Sokolu pa le
čestitamo na krasnem uspehu in si želimo, da nas
drugo leto zaziblje zopet v prelesten sen pustne
noči.

V Kranju, dne 4. marca 1911.

Državni zbor je sklican na dan 8. t. m.

Poldnevnitelo svojega obstanka je dne 26.
m. m. praznoval avstrijski državni zbor, ki je bil
od cesarja prvič sklican dne 26. februarja leta 1861.
V prvi poslaniki zbornici so zastopali Slovenci:
Hirsmann za Sajerko, dr. Toman, Derbič, Kramer,
Wurzbach, Džman in Brolih za Kranjsko, Černe
in Gorjup za Gorisko, v gosposki zbornici pa Mi-
klošič in knezoškofje slovenskih pokrajin.

Avstrijska delegacija je minole dni raz-
pravljala o proračunu skupnega finančnega mini-
strstva ter najvišjega računskega dvora. — V
avstrijskem vojnem odseku se je vložila resolucija,
ki zahteva od skupne vlade, naj varuje interese
avstrijskih vojaških dobaviteljev. Danes zaključenje.

Znanstvi minister grof Brental namerava oditi
na dopust, iz katerega se ne povrne več. Kot
njegov naslednik se imenuje poslanik v Petro-
gradu, grof Berchtold.

Na Francozskem so dobili novo ministarstvo,
ki je takole sestavljeno: Predsednik in notranji

minister je: Monis; justični minister: Antoine Per-
rier; zunanji minister: Cruppi; vojni minister: Ber-
teaux; mornariški minister: Delcassé; finančni
minister: Cailaux; naučni minister: Steeg; mini-
ster za javna dela: Dament; trgovski minister:
Matsé; poljedelski minister: Pams; minister za ko-
lonije: Messimy; minister za socialno skrbno: Bon-
cour.

Godovi prihodnjega tedna:

5. Agapeta, Danica, Radomir, Bogomil; 6.
Fridolin, Viktorin, Katarina B., Ninoslav; 7. Tomaž
Akvin., Kosana, Svedorad; 8. Kvatre, Janez, Bo-
din; 9. Frančška R., Gregor od N., Bajka, Dani-
mir; 10. Kvatre, 40 mučenecv, Dragoje, Stana;
11. Kvatre, Hraklij, Radoja.

Novičar.

Vohrambo! — Slovenski Narod napadel —
«Gorenjca». Nismo nameravali reagirati na čenče
«Slov. Naroda» v št. 42 od 21. febr. 1911, da
nam tega ne narekujejo neomadeževana čast in
ugled našega lista. Temu listu se je namreč mi-
lostno zazdelo, da je blagovolil — brez vrake naj-
manjše potrebe — odgovoriti na naš predzadnji
uvodnik «In zasmrdelo je...!» po svoji znani
maniri: Sumniti svojega bližnjega, čeprav si prepi-
čan, da mu delaš krivico. In vendar je bil naš
članek tako pravičen in resničen, da ga je brez-
dvomno odobral vsak pameten in treznomisleč
človek, ki pozna količjak naše žalostne in razdra-
pane razmere. Mislimo, da se je «Narodu» enkrat
pošteno zavrtelo v glavi, ker sicer bi se — dru-
gače ne moremo pojmiti — ne skobacal na «Go-
renjca» s tole impertinentno notico:

«Gorenjec» je postal ekspositura «Slovenca»
v Kranju. Mi bi temu listu splah svetovali, da
prestopi v klerikalni tabor, kjer mu vsaj smrdelo
ne bo. Odločao pa protestujemo proti temu, da
se postenega in pridnega moža, ki «Glavni po-
sojilnici» niti vinarja ne dolguje, tako smeši,
kakor je smešl «Gorenjec» našega sameščana
g. P. Če je kdo svinjo jahal — bil je to nek
L. v Kranju. Mislimo, da se v vsakem oziru
razumemo!

Kolikor besedi, toliko laži! Ker smo pisali britko
resnico, pa smo klerikalci. Za početl S tem daje
«Narod» samemu sebi slabo izpričevalo in očitavo
je, da se boji resnice, kakor hudič križa. Ko bi
tak napad prišel v tako resnih časih odkod dru-
god, bi sodili drugače. Tu pa se izpozabi «Narod»,
ki velja za napredno glasilo, postaja pa menda
oddoedodno bolj nadušljiv, tako daleč, da zapise
«Gorenjcu» debelo neresnico, vrhutega pa za-
hvačajo podtika nekemu L. iz Kranja (svojega imena
se ne upa zapisati) stvari, katere mu, če ga ta
nek L. prime za njegova kosmata ušesa, ne bo
mogel dokazati. Wie der Schelm ist, so denkt er
von anderen. — Ne bomo mirno prenašali na-
dalje takih in enakih natolcevanj, čeprav pridejo
morda od drugod, magari iz Kranja samega. Vsaka
sila do vremena. Vedeli smo, da postajate nekaj
časa sem silno naivni in domisljavi, odnočno da
preobračate svoje kapitalne kozolce vsesprič ali
da ste tako slobni in hudobni tudi tam dol pri
«Narodu», tega nismo pričakovali. Eno pa lahko
trdimo: Časi so namreč že davno minuli, ko se
je vsakdo tresel pred «Narodom», če mu je leta
zagrozil. Mislimo, da se menda tudi mi razumemo
v vsakem oziru, zatorej, gospodje, ne praskajte se
tam, kjer vas prav nič ne erbi! Ja, ja, es stinkt
bedeutend im Staats Danemark. Punktum!

Drugeredel. Ker smo v predzadnji številki
«Gorenjca» opozorili na izpraznjeno geometrovske
mesto v Kranju, smo storili s tem le svoje dolžnost.
V dotični notici pa se je nahajal izraz drugoredei,
ki se, kakor čujemo, tolači od gotovih krogov
razhajivo. K temu bi pripomnili, da bi smatrali
to kot umstno bujstarko med Slovenci in med
nami bivajočimi Čehi. Slovenci smo pač dane se
prepričanja, da smo Slovani med seboj sorodci.

Iz družbe sv. Cirila in Metoda. Obletnica
smrti velikega slovenskega rodoljuba, blagopokoj-
nega g. Karla Kotnika, bode nam bodilo k po-
žrtvovalnemu rodoljubnemu delovanju. Oskrbimo
si narodni kolek s Kotnikovo podobo in darujemo
v časten upomin na največjega slovenskega mecenarja,
darove prekristati naši družbi sv. Cirila in Metoda.

Obrtna zadruga na Bledu priredi dne 25.
marca t. l. preizkušnjo obrtnih vajencev v pisarni
zadruge hoiniske blagajne na Bledu, Milno št. 3.
Vsi vajenci, kateri so dovršili acno dobo in namer-
avajo napraviti preizkušnjo, naj viježe pismono
prošnjo na obrtno zadrugo na Bledu, katere je ko-
leka prosta. Prošnjo ima podpisati tudi učni moj-
ster in se mora najpozneje do 15. marca t. l. de-
poslati. Vajenci, kateri so člani obrtne zadruge na
Bledu, vplačajo obenem s prošnjo znesek K 5 kot
pristojbino, vajenci od mojstrov, kateri niso člani
zadruge, pa imajo vpsolati K 12 kot pristojbino
za preizkušnjo. Tudi obrtni pomočniki, kateri se
nimajo te preizkušnje in imajo že učno izpričevalo,
se sprejemajo k preizkušnji. V tem slučaju so pri-
stojbine enake ter se ima učno izpričevalo prošnji
priložiti. Ta preizkušnja je za vsakega rokodelca
zaraditega potrebna, ker brez te svoj čas ne dobi
obrotni list za samostojnost mojstra, brez ozira na
to, ali se je učenec učil v takem kraju, kjer ob-

Svoje zdravje

zadobite! Vasa slabotnost in bolečine izginejo. Vase oči, živci, kite postanejo močne. Vase spanje zdravo, zopet se boste dobro počutili, če boste rabili pravi
Fellerjev fluid z znamko «Elafluid». Tucat za poskušnjo 5 kron franko. Izdaje ga le lekarnar E. V. Feller v Stubi, Elsin trg štef. 264 (Hrvaško).

stoji obrtna zadruga ali ne. Ake je bil učenec delan obiskovati obrtne šole, priložiti se ima proslavi tudi izpričevalo obrtne šole.

«Narodni dom v Kranju», r. z. z. o. z. Vabilo na prvi občni zbor dne 14. marca 1911, ob 1/2 9. uri zvečer v bralni sobi «Nar. čitalnice v Kranju». Dnevni red: 1. Predsednik stvari zborovanje iz menuje zapisnikarja občnemu zboru. 2. Volitev dveh overovalcev zapisnika in dveh skrutinatarjev. 3. Tajnikovo poročilo o poslovanju v minulem prvem upravnem letu. 4. Blagajnikovo poročilo in predložitev računskega zaključka za leto 1910 in predlog glede uporabe čistega dobička. 5. Volitev predsednika in načelnika. 6. Volitev petarib članov v nadzornstvo. 7. Slučajnosti. Dostavek: V smislu § 28., odst. 6 se morejo dati zadrugiški na občnem zboru zastopati po pooblaščenem zadrugiškemu na podlagi pismenega pooblastila. En pooblaščenec ne more zastopati več kot pet zadrugišnikov. Računski zaključek za l. 1910 bo od dne 6 t. m. dalje razporežen na vpogled vsem p. n. zadrugišnikom v zadrugiški pisarni pri tvrdki J. & A. Majdič v Kranju. K mnogobrojni in točni udeležbi vabi vse člane načelnstvo.

Glasbena šola v Kranju priredi v četrtek, dne 9. marca 1911 ob 6 uri zvečer v telovadnici c. kr. Franca Jožefa gimnazije v Kranju I. javno produkcijo gojencev «Glasbene šole» o šolskem letu 1910/1911. Vpored: 1. K. Bušek: Do kola. Klavir: Marta Cisar. 2. J. Bernhard: Valček. Klavir: Milena Grobath. 3. H. Sitt: album št. X, Gosli: Ivan Kern. 4. E. Adamič: a) Tepežnica, b) Vesela pesem, pesmi za en glas iz zbirke «Otroške pesmi». Poje dečki in dekliški zbor. 5. C. Gurliitt: Pesem ob zibelki. Klavir: Heda Grobath. 6. R. Jokisch: Taranella. Gosli: Marijan Globočnik. 7. I. Sitt: Pavliha. Klavir: Franc Krenner. 8. R. Jokisch: Rondino. Gosli: Franc Krenner. 9. a) H. Volarič: Domovina, b) M. Vilhar: Po jezeru. Dvo-glasni pesmi, poje dečki in dekliški zbor. 10. V. Madlo: Album št. V. Klavir: Eva Globočnik. 11. H. Sitt: Concertino, odst. III. Gosli: Stanislav Završnik. 12. I. Sartorio: Razposajenost. Klavir: Boris Pirc. 13. H. Sitt: Mazurka. Gosli: Ferdo Janša. 14. G. Ipavice: Lastovki v slovo. Moški zbor. Poje dijaski zbor. 15. E. Kraus: Tempo di marcia. Klavir: Ivo Štempihar. 16. I. Singelé: Fantazija iz opere «Faust». Gosli: gospica Ivanka Omersa. — Vstopnine ni. Člani in prijatelji «Glasbene šole» se naj- uljudneje vabijo k mnogobrojni udeležbi. Odber.

Ker se je od več strani izrazila želja, naj orkester «Sloga» sedaj, ko je potekel predpust, razveseli občinstvo s kakim koncertom, se menda orkester pripravlja za en koncert drugi teden. Go- tevega se ni mogoče poročati.

Tatvini. V noči od 13. na 14. m. m. je ukra- del neznani vlomilec trgovcu Luki Hafnerju v Kropi denarnico z zneskom 30 K, zlat prstan in zganje. — V Kamni gorici se je splazil neznani tat od 12. t. m. skozi okno spalnice ključavničarja Simona Varla in mu pobesal pozlačeno žepno uro, kakor tudi 18-40 K denarja.

Popravek dopisa «Konec konzumnega društva v Trzinu» v predzadnji številki «Gorenjca». Hra- nilnica in posejilnica v kaplaniji ni izgubila pri konzumnem društvu v Trzinu čez 1691 K, pač pa je vso njeno terjatev v znesku 1500 K do zadnjega vinarja plačal prejšnji načelnik g. I. Prijatelj. V Trzinu, 21. febr. 1911. V Čadež, tč. načelnik.

Za Cirila Metodov obrambni sklad se se na- dalje objavili: 878. Moska podr. dr. Cirila in Me- toda v Kranju (plačala 200 K); 879. in 880. Zna- ska podruž. družbe sv. Cirila in Metoda v Kranju 2 kamna (plačala 400 K).

Ljudski knjižničar v Kranju je daroval gosp. A. D. tri knjige. Hvala! Naj bi našel več posne- movalcev!

Nesgod. Zagarju Lovrencu Povšnerju v Kokri je edresala dne 24. m. m. žaga vseh pet prstev desne roke. — Kevaskemu pomočniku Petru Gre- govcu je skočila v delavnici Antona Vahterja v Mengtu iskra v levo oko in mu je je težko po- škodovala.

Umrli je kapelniku g. A. Wlassaku hčerka Blanka v nežni dobi.

V okrajni centralni odbor radoviški je ime- noval delalni odbor gg. Adolfa pl. Kapusa v Kamni gorici in Antona Gabrijelčiča iz Brezj; v okrajni odbor brdski pa gg. Antona Cerarja iz Moravč in Franca Peterko iz Kokošenj.

Izgubil je nekdo v Kranju v ponedeljek, dne 27. m. m. bankovec za 20 kron, in sicer od pre- dajalne Adamič do kolodvora. Pošten najditelj naj ga blagovoli izročiti upravnistvu «Gorenjca», kjer dobi nekaj nagrade.

Mnogo gradiva smo morali danes odložiti radi neprivikanih tehničnih ovir. Sprejeli smo v list samo neodložljivo. Vred tega naj cenjeni čitatelji oprostite temu nedostatku.

Dve delavki živi zgori. V Londonu, glav- nem mestu Angleske, je nastal v tovarni, v kateri so izdelovali tope ali kanone, ogenj. Poslopje je imelo 3 nadstropij in je bilo takoj vse v ognju. Ko se bili drugi ljudje že zunaj, se je izvedelo, da je v tretjem nadstropju še več delavk. Poizku- šali so na vse megle načine in so druge tudi rešili, dve pa sta morali ostati v ognju. Med re- šenimi delavkami je dobila ena že tudi take opekline, da je hitro umrla.

Gresna pobijatelj. Žena nekoga policijskega stražmestra v Varšavi je dobila po pošti zabojček. Ko ga odpre, dobi v njem zavito glavo svojega moža. Ta je šel par dni poprej po svojih službe- nih opravkih, a gotovo so ga kje izvalili in ubili anarhisti, ženo pa obvestili na tak živinško-gresen način o umoru.

Mrtič esem let v kovčegu. V Novem Jorku so našli v neki kleti zaprt kovčeg. Ker se ni ve- delo, čigav je, so ga dali policiji. Ko ga policija z silo odpre, vidi, da je bilo v njem truplo umor- jene ženske. Izvedenci in zdravniki so dejali, da je ležalo truplo že kakih 8 let tu v kovčegu.



1. Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je

„Ilustrovani tednik“

ki izhaja vsak petek in stane četrtletno le 2 kroni 80 vin.

Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem!

Naslov: „Ilustrovani tednik“, Ljubljana.

Lepo, fino

sukno

kamgarn in manufakturno

:: blago za obleke ::

se dobi p i tvrdki 43 13-1

Lenasi & Gerkman

LJUBLJANA Stritarjeva ulica 4 LJUBLJANA

Na zahtevanje se pošljejo vzorci.



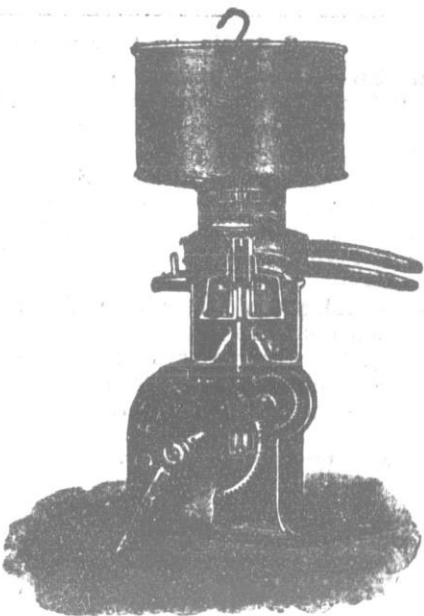
SANG-HO TEE
Izvrsten in cen v uporabi.
v zavojih po 500, 250 in 125 gramov.



500 g K5-80

Zd. Krajnc

125 g K1-50



Prosi se za pozor pri nakupu!

Ne izogibajte se poštenim trgovinam! Prodajam zaradi pomanjkanja prostora po lastnih tovarniških cenah svojo bogato za- logo: Specerjskega kolonialnega blaga, stekla, dijamantov, vsakovrstnih suhih in oljnatih barv, posode vsih vrst, izde- lujem vsa steklarska dela ceneje kakor vsaka druga tvrdka v Kranju. Opozarjam tudi še na najboljši premog. Priporočam najboljši salonski petrolej, kateri lepše sveti ter ga manj po- gori, po isti ceni kakor vsaka druga tvrdka v Kranju. To mi je mogoče, ker sem v direktni zvezi s tovarnami. Obenem se priporočam cenjenemu občinstvu za najobilnejši obisk s spoštovanjem

J. Evg. Potrebin

Kranj, Glavni trg 286 13-12

zraven Besenčana.

Nasproti vodnjaka.

Istotam se sprejmeta

krepak učenec in blapec.

Učenca

sprejme

41 3-2

Ivan Engelmann

krojaški mojster v Kranju pod mestom, hiš. štov. 12.



Ceno češko posteljino perje!

5 kg novega oskubenega K 9-60
boljše K 12—, belo, mehko oskub-
ljeno K 18— do K 24—, snežno-
belo, oskubljeno K 30— do K 36— Pošilja franco po
povzetju. Zamenja se in vzame se nazaj, če se povrnejo
poštni stroški. 21 6-5

Benedikt Sachsel, Lobes 371 pri Plazuju, Češko

3 stanovanja

se oddajo takoj v hiši št. 163 in 164, in sicer eno v prvem nadstropju s tremi sobami ter pritliklinami in dvoje pritlično, vsako obstoji iz dveh sob s pritliklinami.

28-4

Pojasnila daje Ignac Fock v Kranju.

Kolosa

vsake vrste, stara in nova, nova od 75 do 120 gld., stara od 20 do 50 gld., potem vse, kar zraven spada, se dobi pri meni.

Popravila se izvršujejo hitro in zanesljivo. 44

P. Bizjak, Kranj 102.

Najnovejši ameriški

„Diabolo“-Separator za posnemanje mleka iz tovarne Mayfarth & Comp. se dobi pri **Edmund Rooss v Kranju** po zelo znižanih cenah.

Separator posnema v eni uri, in sicer manjši 120, večji 220 litrov in naprej. Najhitrejše posnemanje. Zelo lahke vrtenje in najpriprostejše obratovanje. Vsakemu reflektantu se da posnemalnik brezobvezno 8 dni na poizkušnjo. Za posemalnika, ki imajo samo 3 krave, se že izplača tak posnemalnik.

Ravnokako se sprejemajo pri Edmundu Roossu v Kranju različna naročila na vse druge poljedelske in gospodarske stroje ter se daje točna tozadevna pojasnila.

86 3

KAVARNA PREŠEREN JUBLJANA

26 6-4

Darila.

Dijaški kuhinji v Kranju so poslali od 24. XII. 1910 do 22. II. 1911 darove oziroma prispevke: Ant. Treven na Jesenicah 10 kron, meščani za december 9 kron 60 vin., N. Lenček, notar in župan v Škofji Loki 10 kron, J. Križaj, župnik na Ovišah 5 kron, lekarnar Ev. Burdych v Škofji Loki 10 kron, Fr. Kokalj, postajenačelnik v Kranju 5 kron, kazenska poravnava Rant-Pintar iz Martinjegrav 1 a (pčsilja okr. sodnik O. Dev) 25 kron, meščani za januar 60 kron 80 vin., prof. kolegij za januar 5 K 10 vin., Ant. Stenovec, župnik v Dupljah 5 kron, I. N. Koceli v Škofji Loki 10 kron, kazenska poravnava Žumer-Sipic 8 kron (po dr. Kušarju), Jan. Sajovic v Velesovem 10 kron, Bogomir Krenner v Ljubljani 10 kron, meščani za februar 17 kron 20 vinarjev, profsorski kolegij za feb uar 4 krone, Fr. Krmetj, nadučitelj v Komendi 8 krone (po dr. Fr. Percetu), kazenska poravnava Vencelj-Kalan 12 kron in Vencelj-Vilfan 20 kron (oboje po dr. Kušarju), gospa Matilda Majdičeva, veleindustrialka soproga 52 kron mesto za plesni venček (izročil osmošolc Jos. Rus), kazenska zadeva zoper Franciško Pintar iz Trate 5 kron (po okrajnem sodniku O. Devu), županstvo Bohinjska Bistrica 15 kron, kaz. poravnava Dacar-Zaplota 10 kron in Mlat-Podjet 10 kron (oboje po dr. J. Kušarju), Iv. Fritgar, župan na Breznici 10 kron, kot delni znesek čistega dohodka pri odkritju slike ranjkega g. župnika Tom. Potočnika (za izobraževalno društvo istotam), gospa Magda Rant 6 kron mesto venca na krsto gospe Mayrjeve, povodom smrti gospe M. Deisinger v Škofji Loki so darovali (po Bogomirju Krennerju): Rafael Thaler mesto venca na krsto gospe M. Deisinger 20 kron, Janko Guzelj, c. kr. sodni svetnik, mesto venca na krsto svoji teti gospe M. Deisinger 10 kron, Levčnik Franja 2 kroni, Košak Minka 2 kroni, Josipina Pučnik 2 kroni, Homan Beti 2 kroni, Flis Ivanka 2 kroni, Homan Inka 2 kroni, Homan Anica 1 krono, Pučnik Hela 1 krono, Guzelj Stefanija 2 kroni, Guzelj Ignacij 2 kroni, Guzelj Jos p 2 kroni, Guzelj Oton 2 kroni, Krenner Bogomir 2 kroni, Peterlin Anton 2 kroni, Molinaro Angelo 1 krono, Deisinger Josip 2 kroni, Hönigman Franc 2 kroni, Kašman Anton 2 kroni, Košir Janez 1 krono in Deisinger Herman 1 krono, skupaj 65 K. — Za prejete darove se zahvaljuje odbor dijaške kuhinje najsrčneje, prosi pa zaeno vse dobrotnike in prijatelje revne mladine, da po svoji moči podprajo dobrodelni zavod. Stroški so veliki — preveliki — v primeri z dohodki. Samo za hrano je bilo treba plačati v I. tedaju 2439 kron 45 vin., ako bi začeli darovi prhajati redkeje, bi bil odbor primoran, odslaviti nekaj podprancev. S tem bi pa bile marsikomu otežkočene nadaljne študije. V imenu dobre stvari apelujemo še enkrat na vse dobrotnike, naj podpirajo v polni meri našo kuhinjo!

Zahvale. Podpisani odbor telovadnega društva „Sokol“ v Kranju izreka vsem p. n. darovalcem in darovalcem in vsem, ki so v kateremkoli oziru pripomogli do krasnega uspeha ma skarde, najiskrenejšo zahvalo. Prav posebno zahvalo pa dolguje odbor članicam ženskega odseka, ki se niso stršile nobenega truda pri ditenju dvorane in bratu Pavlu Mayrju za brezplačno prepustitev in napeljavo električne razsvetljave. Odbor telovadnega društva „Sokol“ z ženskim oddelkom v Kranju.

MASTIN

dosedaj edino krmilno, maščobno, varnostno sredstvo, ki se izdeluje po predpisu **dektorja pl. Trakóczyja**, se da vsak mesec 1—2 krat polno pest med krmo.

Kdor hoče imeti zdravo in krepko živino, naj :: zahteva pri svojem trgovcu prav odločno ::

„MASTIN“.

Franc Suhadolnik

trgovina vrtnih pridelkov

nasproti trgovine „Merkur“ - Kranj

priporoča

89 3-2

vsake vrste vrtnih pridelkov ter ovetlo, svežih, suhih venčev in šopkov in vseh v to stroko spadajočih predmetov, posebno pa priznana najboljših

s e m e n

za zelenjavo in ovetlice po najnižjih cenah.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade

R. WOLF

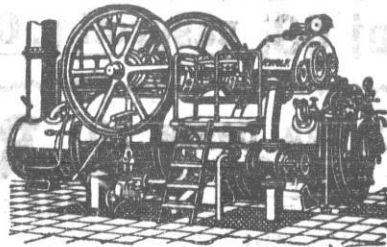
Magdeburg-Buckau.

Podružnica na Dunaju

Dunaj, III, Am Heumarkt št. 21.

Patentni

249 26-10



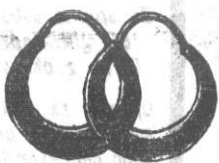
vročeparni lokomobili

z brezventilnim preizkusnim upravljanjem

Originalno strojedelstvo Wolf 10 — 800 k. s.

Obratni stroji z najvišjo popolnostjo in dobičkom za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 720.000 k. s.



191 52-27

Rudolf Rus

urar v Kranju

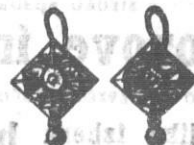
priporoča slavnemu občinstvu svojo največjo zalogo ur, zlatnine in srebrnine i. t. d. Ker imam direktne zveze s tovarnami in ne kupujem od prekupčevalcev, možno mi je vsakovrstno blago oddajati po čudovito nizkih cenah.

Z odličnim spoštovanjem beležim

Rudolf Rus.

Popravila točno in ceno.

Ustanovljeno l. 1885.



Ceniki zastoj in poštnine pristo.

Najbolj varno naložen denar v celem političnem kranjskem okraju!!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

7 26-4

Splošni rezervni zaklad (lastno premoženje) nad **278.000 kron.**

Koncem leta 1909: Stanje hranilnih vlog nad 4.550.000 kron, posojil na zemljišča 2.960.000 kron ter posojil občinam 484.000 kron.

Ta najstarejši denarni zavod v Kranju uraduje na rotovžu vsak delavnik od 8. do 12. ure popoldne, ob smanjih in tržnih dneh pa tudi od 2. do 4. ure popoldne.

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvigljene vlozne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglašati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svoje davčne močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča, denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča, cerkveni denar.

Hranilnica posoja na zemljišča po 5% na leto in na amortizacijo v 36 letih, tako da na primer dolžnik v teku 36 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestni vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Sprejemajo se tudi vlozne knjižice drugih hranilnic in posojilno kot gotov denar, ne da bi se prekinilo obrestovanje.

agente in preprodajalce
devoljenih in garantiranih srečk z dobro
provizije. Slovenske ali hrvaške ponudbe
na S. Horváth, Budapest, Bátorfi utca 5.

17 50-6

Dama

ki hoče posprševati kožno
nego, ki hoče izgubiti pege,
ter doseči nežno mehko tožo
in bel teint, se umiva le z

Stackenford Illijine
mlečne mlie
(znamka Stackenford)

trdke Bergmann & Co.,
Tešin ob Labu. Komad po
80 v se dobi v vseh lekarnah,
drogerijah in trgovinah s
parfomom i. t. d.

Zagrebski
Franck 
kot tovarniško znamko

priporočujemo kot priznani **najboljši** pridelak
za kavo!

Peter Kobau
sedlar in tapetnik v Kranju
nasproti hotela „Nova pošta“

se priporoča slavnemu občinstvu za vsa v njegovo
stroko spadajoča dela, kakor tudi 20 48-4

vozove in sanke.

Delo se izvršuje točno, trpežno, po solidnih cenah.

Velika izbira bele in črne žime

po jako znižani ceni, kakor tudi

morska trava.

Imam vedno veliko popolnoma izvršene
posteljne oprave
v zalogi od 30 K naprej.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 49 52-52

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoč svoje najbolj primane

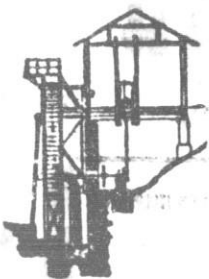
šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.



G. Tönnies

v Ljubljani 52-40
188



tovarna za stroje, železo in
kovinoliivarna priporoča kot
posebnost žage in vse
stroje za obdelovanje lesa.
Francis-turbine osobito za
žagine naprave zvezane ne-
posredno z vrtilom Motorje
za bencin in surovo olje,
najcenejša gonilna sila.

Popolnoma varno in najbolje naložite svoj
denar v

Kmečki posojilnici
v Ljubljani

(nasproti Figovca :: v lastni hiši :: Dunajska cesta.)
Kmečka posojilnica v Ljubljani podpira kmeto-
valce in je pravi kmečki denarni zavod.

Vloge se obrestujejo po 4 1/2 %.

!! V kmečki posojilnici je naloženo !!
:: že nad 20 milijonov kron. ::

Rezervni sklad čez 400.000 kron.

Za varnost pa še neomejeno jamči nad 3000 članov.
Kmečka posojilnica je edin slovenski denarni zavod, ki je
vpeljal hišne nabiralnike vlog. 26-4

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice
drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Spomlad je tu!

Zatorej poizkusite in se prepričajte, da so
edinole 35 12-4

prava Erfurtska cvetlična
in zelenjadna semena

najzanesljivejša in za naše podnebje najplodovitejša
ki se dobivajo v Kranju edinole pri

M. ŠILERJU

trgovina s semeni in raz-
pošiljatelj dežel. pridelkov
Kranj 68, nasproti g. Cofa.

Martinova oesta 20

Postajališče električne cestne

R. Lang

Martinova oesta 20

železnice pri šentpeterski cerkvi. 180-30

LJUBLJANA :: Zalagatelj društva c. kr. avstr. drž. uradnikov

Bogata zaloga po-
hišstva vsake vrste
v vseh cenah. Ogle-
dala, slike v vseh
velikostih.

Popolna oprava za
vile. Špoojalliteta:
Gostilniški stoli.

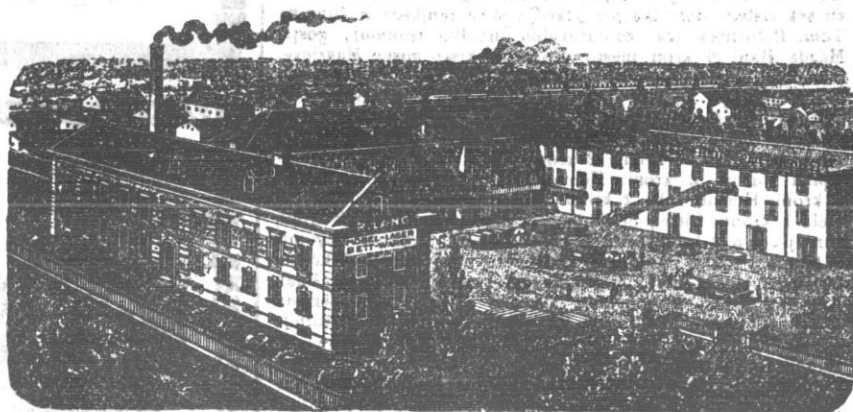
Pohištvo iz železa,
otroške postelje in
vozilski pc vsaki
osn.

Modrool iz žilna-
tega omrežja, afri-
čanske trave ali
žime, prve vrste
vedno v zalogi.

Za spalnico sobo od
180 gid. naprej.
Divan z okraški.
Oprava za jedilno
sobo, salone, pred-
soba, oca garniture.

Za sobo: postelja,
nočna omarica, o-
mivalna miza, obe-
šalnik, miza, sten-
sko ogledalo.

Špoojalliteta v no-
vestnih balah. Ve-
liki prostori, pri-
tilžno in v l. nad-
stropju.
Čudovito posani za
hotela, vile in za
letovišča 62 gid.



Kako
se varuje pred želodčnim boleznim?

Da se izogne boleznim, na kat-rih trpi večkrat sedanje človeštvo, naj se uporablja pravočasno

nektar dr. Engela

kajti

močen želodec in dobra prebava

sta temelja zdravega želodca. Kdor si torej hoče ohraniti zdravje do najvišje starosti, naj uporablja po
svojih izvrstnih uspehih dobro znani

nektar dr. Engela.

Ta nektar, ki je pripravljen iz izvrstnih želiščnih sokov in dobrega vina, učinkuje zbog
svoje posebne in skrbne sestave izvrstno na prebavo, slično kakor učinkuje dober želodčni
likier ali želodčno vino ter nima prav nikakih slabih posledic. Zdravi in bolniki torej lahko
zavživajo nektar, brez ozira na svoje zdravje. Nektar upliva pri pametni uporabi pospešujoče
na prebavo in pospešuje tvoritev sokov.

Zatorej naj zavživajo

nektar dr. Engela

vsi oni, ki si hočejo ohraniti dober želodec.

Nektar je izvrstno sredstvo proti želodčnem kataru, želodčnem
krču, želodčnim bolečinam, težki prebavi ali zasliženju.
Istolako ne dopušta nektar navadno zaprtja, utešenja, bolečin pri kožki
ali utripanja srca, temveč zdrži zdrav spanec in dober tek ter preprečuje t rej brez-
spalnost, slabo vojo, glavobol in živčno utrujenost. V širokih ljudskih plasteh je čislán po svojem učinku
ker vzdržuje veselost in veselje do življenja.

Nektar se dobiva v steklenicah po K 2— in K 4— v lekarnah v Kranju Kam-
niku, Šafji Loki, Radovljici, Trzču, Jesenicah, Idriji, Vrhniki, L tiji, Ljubljani, kakor
tudi v vseh večjih in manjših krajih vojvodine Kranjske ter vse Avstro-Ogrske. Tudi
razpošiljajo vse lekarne 3 in več steklenic za originalno ceno v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svaril se pred ponaredbam!

220 17-8

Zahteva naj se izrecno

nektar dr. Engela

Moje nektar ni nikako tajno sredstvo. Snovi so: Samos 200,0, malaga-vino 200,0, vinski špirit 50,0, glicerín 100,0, rdeče
vino 100,0, sok jarebink 100,0, sok črešnje 200,0, trpotec 30,0, borovnice 30,0, vermet 30,0, fenhel, janez, helenina korenina,
encijan, kalmus, kamelice & 10,0. Te snovi naj se meša.

Najboljši češki nakupni vir.



Ceno posteljne perje!

S. Benisch

vaga 6 K, 7 K; belega 5 finega 10 K; najfinejši prani
puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

1 kg sivoga dobrega pule-
nega 2 K, boljšega 2 K 40 h;
prima polbelega 2 K 80; be-
lega 4 K; belega, puhanega
5 K 10 h; 1 kg velefinnega
snežnobelega puljenega 6 K
40 h, 8 K; 1 kg puha, si-
vega 6 K, 7 K; belega 5 finega 10 K; najfinejši prani
puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Izgotovljene postelje

iz gostonitega, rdečega, modrega, belega ali rnenega
nankinga, pernice, 180 cm dolga, 120 cm široka, z
dvema zglatnikoma, vsak 80 cm dolg, 60 cm
širok, napolnjen z novim, sivim, jako stanovitnim pu-
hastim posteljinim perjem 16 K; napolnjen
20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K,
14 K, 16 K; zglatnik 3 K, 8 K 50, 4 K; per-
nice, 200 cm dolge, 140 cm široke, 13 K, 14 K 70 h,
17 K 80 h, 21 K; zglatnik 90 cm dolge, 70 cm
široke 4 K 50 h, 5 K 20 h, 5 K 70; spodnje per-
nice iz mo nega, črtanega gradla 180 cm dolge, 116
cm široke 12 K 80 h, 14 K 80 h.

Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko.
Dovoljena je zamenja. Za neugajajoče se denar povrne.

S. Benisch, Dešenice št. 821, Češko.

Obsežni ceniki zastoj in franko. 192 50-28